

अंकल संस्कृति दे कारनामे

□ डॉ० सत्यपाल श्रीवत्स

अज्जकल साढ़े भारत च 'अंकल-संस्कृति' दा शैहरें च ते ग्राएं च स'ब्बनी जगह चंगा बोल-बाला होई गेदा ऐ । ए संस्कृति अपने कदम दिनो-दिन अग्गे बधाइ करदी ऐ । इन्न बल्लें-बल्लें भारती समाज दे हर शो'वे पर अपना गलबा पाना शुरू करी ओड़े दा ऐ । नतीजे दे तौर पर बचारी भारत दी अपनी संस्कृति बड़ी गै निम्मोज्ञान ते रुहांखनी होइयै मूँहै च औंगल पाइयै ते वे-वस होइयै बेही गेदी ऐ । इन्ना गै नेई हून ते भारत च मुसलम ते सिक्ख संस्कृतियां बी बड़ियां गै परेशान न कीजे 'अंकल—संस्कृति' दे अग्गे अपने पूर्वग्रिहें दे बावजूद ओ बी वे-स्हारा ते विवशता जनेही स्थिति मसूस करा करदियां न । ए ते ऊऐ स्हाब समझो—आई ही अग्गी गी ते बनी बैठी घरै-आली ।

बड़ी मजे आली गल्ल ए ऐ जे 'अंकल-संस्कृति' इक सांझा मंच बनाने च कामयाब होआ करदी ऐ । नतीजा ए होआ जे अज्ज मामा, चाचा, फकेइया, मसेइया इन्ने तक जे बब्बै दा दोस्त बगैरा स'ब्बै 'अंकल-संस्कृति' दिया गोदा आइयै इककै सांझा तखल्लस अपनाइयै अंकल गै खुआन लगी पेदे न, जिस कन्ने इन्ने स'ब्बनी गी बड़ा सकून मसूस होआ करदा ऐ । इयै हाल बूआ, मासी, मासी, चाची बगैरा दा बी होई गेदा ऐ । ओ बी अपने-अपने पराने तखल्लस छोड़ियै इककै सांझे प्लेटफार्म उप्पर आइगै आंटियां बनी गेदियां न । ए सब हून भारती रीति कन्ने चाचा, मामा, जीजा, बूआ, मासी, चाची बगैरा खुआना दक्या-नूसीपन, चाली-सन्नापन ते बैकवडनैस समझदे न । इन्ना जरूर ऐ जे इन्ने गी अंकल आखने आले गी जां इयां खुआने आलें दे कोल खड़ोइयै सुनने आले गी, खास करियै ना-बाकफें गी इन्ने संबोधनें दे बारे च होने आले सैंसे झटा-झट दूर करने पौंदे न । यनी चाचे ते बूआ दे बारे च दस्सना पौंदा ऐ जे ओ आखने आले दे बब्बै दे भ्राइ ते भैन न नां के साला ते साली । जेकर इयां नेई कीता जा तां भारत च रिश्ते-नाते सरबंधी संभावित इन्नी बड़ी खतरनाक गलत फैहमी

ਕਿਧੁਂ ਦੂਰ ਹੋਈ ਸਕਦੀ ਏਹੇ ਇਸਦੇ ਕਨ੍ਨੇ ਗੈ ਆਖਨੇ ਆਲੇ ਜਾਗਤ-ਕੁਝਿਧੇ ਵੇ ਦਮਾਗ
ਵਿਚ ਕੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚ ਸਚਚਾ ਤੇ ਸ਼ਹੇਈ ਅਰਥ ਬਠਾਲਨੈ ਪੌਂਡਾ ਏ।

ਇਧਾਂ ਗੈ ਜਿਸਲੈ ਮਾਮੇ ਗੀ ਜਾਂ ਮੇਸ਼ੇਈ ਜਾਂ ਚਾਚੇ ਗੀ 'ਅਂਕਲ' ਕਹਿਯੈ ਸੰਭੋਧਨ
ਕਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਸ਼ਹੇਈ ਅਰਥ ਦੀ ਤਰਜੀਹ, ਕਰਨੀ ਗੈ ਪੌਂਡੀ ਏ, ਨੇਹੀਂ ਤਾਂ 'ਦੇਵੀ ਅਂਕਲ
ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਹੁੰਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਨ੍ਨੇ ਬਡਾ ਗੈ ਕਵਾਡਾ ਹੋਨੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੌਹ੍ਦੀ ਏ। ਇਧਾਂ
ਗੈ ਜਿਸਲੈ 'ਬ੍ਰਦਰ-ਇਨ-ਲਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਅਰਥ 'ਖੋ'ਲਿਧੈ
ਸੁਨਨੇ ਵੇ ਸਾਰੇ ਥਕ-ਥੁਬੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਪੌਂਡੇ ਨ ਕੀ ਜੇ ਸੁਨਨੇ ਆਲਾ ਕੁਤੈ ਸਾਲੇ ਗੀ ਭਨੋਆ
ਤੇ ਭਨੀਏ ਗੀ ਸਾਲਾ ਜਾਂ ਸਾਫੂ ਸਮਝੀ ਲੈ ਤਾਂ ਕਿਨ੍ਨੀ ਖਤਰਨਾਕ ਗਲਲ ਹੋਈ ਜਾਗ।

ਇਧੈ ਗਲਲ ਸਾਲੀ, ਸਾਲੇਹਾਰ ਤੇ ਭਰਜਾਈ ਵੇ ਬਾਰੇ ਚ ਕੀ ਸਮਝੀ ਲੈਨੀ ਲੋਡਚਦੀ
ਏ। 'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਨ੍ਨੇ ਏ ਤਰੈ 'ਸਿਸਟਰ-ਇਨ-ਲੋ' ਖੁਆਂਦਿਆਂ ਨ।

ਅਸਲ ਚ ਅਜੈਂ ਦੀ ਸਭਯ ਤੇ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਾ ਇਧੈ ਤਕਾਜਾ ਏ ਜੇ
'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਦੀ ਹੁਕਮ-ਅਦੂਲੀ ਕੋਈ ਕਦੇ ਕੀ ਨੇਹੀਂ ਕਰੈ ਕੀ ਜੇ ਇਸ ਲੋਕਰਾਜੀ ਢਾਂਚੇ
ਵਿਚ ਕੀ ਰਾਜ ਤੇ ਕ੍ਰਮਸਤ ਇਸ੍ਤੇ ਮਹਾਰਾਨੀ ਦੀ ਚਲਾ ਕਰਦੀ ਏ। ਇਸ ਲੇਈ ਅਜਕਲ
ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਭਯ ਬਨਿਧੈ ਰੌਹ੍ਦੇ ਆਸਤੈ 'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਦੀ ਕ੍ਰਮਸਤ ਗੀ ਸਨਨਾ
ਗੈ ਪੌਂਡ ਤੇ 'ਅਂਕਲ'-ਅਂਟੀ', ਵਾਇਫ, ਬ੍ਰਦਰ-ਇਨ-ਲਾ ਜਨੇਹ, ਸੰਭੋਧਨੇ ਦਾ ਗੈ ਆਮ
ਵਧਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਪੌਂਡ ਨੇਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਥਮਾਂ ਤਲਟ ਚਲਨੇ ਆਲੇਂ ਗੀ ਲੋਕ
ਅਨਕਲਚਰਡ, ਅਨਸਿਬਲਾਇਜ਼ਡ ਤੇ ਗ੍ਰਾਈੰ-ਗ੍ਰਾਵਰ ਗੈ ਆਖਡਨ। ਇਸ ਮਨੋਵ੍ਰਤੀ ਗੀ
ਜੇਹੜਾ 'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਜਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜਿਧਤ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਆਖਿਧੈ ਫਟਕਾਰਗ ਓਕੀ
ਕਲਚਰਡ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਨੇਹੀਂ ਸਮਝੋਆ ਜਾਗ। ਕਰ-ਏਕਸ ਇਸਦੇ ਊਏ ਚਾਲੀ-ਸਨਨਾ ਤੇ
ਆਰੋਡਿਕਸ ਖੁਆਗ।

ਅਜਜ ਦਾ ਸਭਯ ਸਮਾਜ ਤੇ 'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਵੇ ਥਾਰੇ ਪਰ ਚਲਨਾ ਅਪਨੀ ਥਾਨ ਤੇ
'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਦੀ ਫਰਸਾਬਰਦਾਰੀ ਸਮਝਦਾ ਏ। ਇਧਾਂ ਓਕੀ ਸਮਝੀ ਕੀ ਨੇਹੀਂ ?
'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਨੇ ਨੇਹ੍ ਸਮਾਜ ਗੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਭਾਦੀ ਵੇ ਬਹੁਸੰਖਧਕ ਲੋਕਾਂ ਕਨ੍ਨੇ
ਥਾਨਾ-ਵਥਾਨਾ ਹੋਈ ਚਲਨੇ ਵੇ ਜੋਗ ਬਨਾਧਾ ਏ।

'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਨ੍ਨੇ ਅਜਕਲ ਡੈਡੀ ਸੰਭੋਧਨ ਤੇ ਹੋਰ ਸਤਾ
ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋਈ ਗੇਦਾ ਏ। ਅਜੈਂ ਕਲਲੈ ਵੇ ਜਾਗਤ ਅਪਨੇ-ਅਪਨੇ ਬਵੱਦੇ ਗੀ ਪਿਤਾ, ਬਾਪੂ,
ਭਾਇਆ, ਬਾਵੂ, ਅਭਾਜਾਨ ਆਖਨਾ ਲਗਭਗ ਮਹੇਸ਼ਾਂ ਆਸਤੈ ਭੁਲਨੇ ਵੀ ਸਿਥਤਿ
ਵਿਚ ਪੁੱਜੀ ਗੇਦੇ ਨ ਤੇ ਇੰਦਿਆ ਜਗਹ ਛੱਡਾ ਡੈਡੀ ਆਖਨਾ ਗੈ ਸਤਾ ਖਰਾ ਸਮਝਨ ਲਗੀ
ਪੇਦੇ ਨ। ਇਨ੍ਨੇ ਤਕ ਜੇ ਗ੍ਰਾਏ ਚ ਕੀ ਜਾਗਤ ਹੂਨ ਇਧੈ ਸੰਭੋਧਨ ਪਰਸਿਦ ਕਰਨ ਲਗੀ
ਪੇਦੇ ਨ। ਭਾਏ ਕੁਤੈ-ਕੁਤੈ ਗ੍ਰਾਂ ਚ ਤੰਦੇ ਸੂਹਾਂ ਦਾ ਡੈਡੀ ਵੇ ਬਜਾਏ ਡਾਡੀ ਗੈ ਨਿਕਲੈ ਪਰ
ਓਕੀ 'ਅਂਕਲ ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਦਾ ਇਕ ਵਾਰੀ ਪਕੜੇ ਦਾ ਲੜ ਕਦੇ ਕੀ ਛੋਡਨੇ ਆਸਤੈ ਤਧਾਰ
ਨੇਹੀਂ ਨ। ਜਿਸਲੈ ਓਕੀ 'ਡਾਡੀ, ਤੂਂ ਕੁਥੁੰ ਹਾ ਗੇਦਾ?' ਜਨੇਹ੍ ਵਾਕਧ ਬੋਲਦੇ ਨ ਤਾਂ ਬਿਦ
ਹਾਸਾ ਆਏ ਬਗੈਰ ਨੇਹੀਂ ਰੌਹ੍ਦੀ ਵਾ।

ਇਕ ਗਲਲ ਇਤਥੋਂ ਕਾਬਲੇ ਜਿਕਰ ਏ ਜੇ 'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਨੇ ਸਾਫੇ ਪਰ ਇਨ੍ਨਾ
ਉਪਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਤਾ ਏ ਜੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਵਾ ਸ਼ਹੇਈ ਰੂਪ ਸਾਫੇ ਸਾਮਨੈ ਆਈ ਗੇਦਾ

ਏ। ~~ਕੋਈ~~ ਲੋਕੇਂ ਵੇ ਦਿਲੋਂ ਥਮਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਧਰਮ ਵੇ ਬੰਧਨ ਵੇ ਬੈਹ੍ਮ ਕੀ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਵਾ
ਸਰਾਹਨੇ ਜੋਗ ਕਮਮ ਕੀਤਾ ਏ। ਭਾਏ ਕੋਈ ਜਾਗਤ ਹਿੱਦੀ ਹੋਏ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜਾਂ
ਸਿਖ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪਰ ਅਪਨੇ ਬਬੇ ਗੀ ਓਕੈਡੀ ਆਖਿਧੈ ਗੈ ਕੁਆਲਡਨ ਤੇ ਮਾਮੇ,
ਚਾਚੇ, ਬੂਆ ਵਗੈਰਾ ਗੀ ਅਂਕਲ ਤੇ ਆਂਟੀ ਆਖਿਧੈ ਗੈ ਬਲਾਡਨ। ਭਲਾ ਏ ਅਂਕਲ
ਸੰਸਕ੍ਰਤ ਦਾ ਸਾਫੇ ਸ'ਕਵਨੀ ਪਰ ਇਕ ਬਡਾ ਭਾਰਾ ਉਪਕਾਰ ਨੇਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੇ ਏ ?
ਜੇਹੜਾ ਕਮਮ ਵਿਚਵ-ਬੰਧੂਤ ਵੀ ਭਾਵਨਾ ਗੀ ਤਜਾਗਰ ਕਰਨੇ ਆਲਿਆਂ ਰਾ਷ਟ੍ਰ ਸੰਘ ਤੇ
ਹੋਰ ਇਧੈ ਨੇਹਿਆਂ ਸੰਥਾਂ ਨੇਹੀਂ ਕਰੀ ਸਕਦਿਆਂ ਓਕੈਡੀ ਅਤੇ ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤ ਨੇ ਬਿਨਾ ਕੁਸੈ
ਬੈਹ੍ਮ-ਸਮਾਵਾਸੇ ਤੇ ਨਾਰੇ ਤੇ ਨਾਰੇ-ਬਾਜਿਧੈ ਵੇ ਪੂਰਾ ਕਰੀ ਦਿੱਤਾ ਏ।

ਏ ਕੋਈ ਘਟਟ ਚਮਤਕਾਰ ਆਲੀ ਗਲਲ ਨੇਹੀਂ ਏ। ਹੂਨ ਤੇ ਇਨ੍ਨੇ ਤਕ ਹੋਆ ਕਰਦਾ
ਏ ਜੇ ਗ੍ਰਾਏ ਚ ਅਨਪਫਲ ਲੋਕ ਕੀ ਅਪਨੀ ਗਲਲ-ਬਾਤ ਵਿਚ ਕੇਵਿਧੈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਥਾਵਵੇਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ
ਕਰਨਾ ਥਾਨ ਸਮਝਦੇ ਨ। ਭਾਏ ਤੰਦਾ ਤਚਾਰਾਣ ਓਕੀ ਠੀਕ ਚਾਲਲੀ ਜਾਂ ਸਪ਼ਟ ਰੂਪ
ਕਨ੍ਨੇ ਕਰਨੇ ਚ ਕਿਨ੍ਨੀ ਦਿਕਕਤ ਗੈ ਮਸੂਸ ਕੀ ਨੇਹੀਂ ਕਰਨ ਪਰ ਓਕੀ ਸ਼ਬਦ ਤੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਗੈ
ਬੋਲਨੇ ਹੋਂਦੇ ਨ। ਮਸਾਲ ਵੇ ਤੌਰੈ ਪਰ ਪ੍ਰੈਕਿਟਸ, ਸਟੋਵ, ਸਾਇਕਲ, ਸੁਪਾਰਿਟੋਂਟ, ਫਾਇਲ,
ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸੈਕਰਿਟੇਰੀ ਜਨੇਹ੍ ਸ਼ਬਦੇ ਵਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕ੍ਰਮਸ਼: ਪਰਾਟੀਸ, ਸਟੋਵ, ਸੈਕਲ,
ਸੁਵਰਡੈਟ, ਫੈਲ, ਟੇਸ਼ਨ, ਸੈਕਟਰੀ ਹੋਨ ਲਗੀ ਪੇਦਾ ਏ। ਇਸ ਚਾਲੀ ਸਪ਼ਟ ਏ ਜੇ
'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਅਪਨੇ ਕਦਮ ਦਿਨੀ-ਦਿਨ ਪਕਕੇ ਕਹਿਯੈ ਅੰਗ੍ਰੇ ਵਧੋਂਦੀ ਜਾ ਕਰਦੀ ਏ।
ਧਨਨ ਏ ਏ ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਤੇ ਧਨਨ ਏ ਇਸਦੇ ਆਖਿਧਕਾਰਕ ਦਾ ਫੁਰੀਲਾ ਦਮਾਗ।

~~ਨੇਹੀਂ~~ ਅਸਲ ਚ ਭਾਰਤ ਚ 'ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਵੇ ਕੀਝਾਰੋਪਣ ਦਾ ਸੇਹ੍ਰਾ ਮਹਾਪੁਰਥ
ਮੈਕਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਮਥੇ ਪਰ ਏ। ਕਿਨ੍ਨੀ ਤੇਜ ਤੇ ਪ੍ਰਖਰ ਮੇਧਾ-ਸ਼ਕਿਤ ਹੀ ਮੈਕਾਲੇ ਹੁੰਦੀ ? ਇਸ
ਵਾਰੇ ਚ ਪਾਠਕ ਆਪੂ ਅਂਦਾਜਾ ਲਾਈ ਸਕਦੇ ਨ। ਉਸ ਮਹਾਪੁਰਥ ਗੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮਹੇਸ਼ਾਂ
ਆਸਤੈ ਸੁੱਗੈ ਚ ਗੈ ਥਾਹ੍ ਰੇਈ ਰਕਖੈ ਜਿਨ੍ਹੇ ਸਾਫੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸੈ ਚ ਭਾਸਾਈ ਮੇਦ-ਮਾਵ
ਤੇ ਕਟੁਤਾ, ਪ੍ਰਾਂਤੀਧਤਾ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਧਰਮ ਵੇ ਨਾਂ ਪਰ ਤੇ ਹੋਰ ਕੇਈ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੇਂ ਦੇ
ਕਾਰਣ ਹੋਨੇ ਆਲੇ ਜ਼ਗਡੇ ਤੇ ਲਡਾਇਆਂ ਮਹੇਸ਼ਾਂ ਆਸਤੈ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਆਸਤੈ 'ਅਂਕਲ-
ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ' ਵੇ ਬਿਸਾਲ ਰੁਕਖੈ ਦਾ ਕੀਡੀ ਰਾਹੇਆ ਹਾ ਜੇਹੜਾ ਅਜ ਇਨ੍ਨਾ ਕਡੀ ਹੋਈ ਗੇਆ
ਏ ਜੇ ਇਸ ਦਿਨਾਂ ਛਾਮਾਂ ਹੈਠ ~~ਤੁਹਾ~~ ਉਪਰ ਵਰਣਤ ਰਿਸ਼ਤੇ-ਨਾਤੇ ਭਾਰਤੀ ~~ਰਸਮ~~-ਰਵਾਜ਼ੋਂ ਤੇ ਅੰਧ-
ਵਿਸ਼ਵਾਸੇਂ ਗੀ ਭੁਲਾਇਧੈ ਤੇ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੋਈ ਹੈ ਠੰਡਾ ਸਾਹ੍, ਲੈਂਨ ਲਗੇ ਨ। ਅਜਜ ਜਿਸਲੈ
ਸੁੱਗੈ ਕੈਠੇ ਦਾ ਬੰਧੁ ਮੈਕਾਲੇ ਸਾਫੇ ਦੇਸੈ ਪਾਸੈ ਜ਼ਾਂਕਦਾ ਹੋਗ ਤਾਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਖੁਗ ਹੋਂਦਾ ਹੋਗ ?
ਇਸ ਥਮਾਂ ਏ ਅਂਦਾਜਾ ਲਾਨਾ ਕਠਨ ਨੇਹੀਂ ਜੇ ਅਜਕਲ ਸਾਫੇ ਉਸ ਹਿਤੇਸ਼ੀ ਮਿਤਰ ਗੀ ਸੁੱਗੈ
ਵੇ ਨੇਕਾਂ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤੇ ਕੋਲਾ ਉਸ ਦਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹੇ ਨੀਤਿਧੈਂ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲੇਈ ਖੂਬ ਵਧਾਇਆਂ
ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੋਣਿਆਂ ਨ। ਧਰਾ ਨੇਹੀਂ ਹੂਨ ਤਕ ਤਵੰਖੇ ਉਸਦੇ ਸਮ੍ਭਾਨ ਚ ਕਿਨ੍ਹਿਆਂ ਚਾਹ੍-
ਪਾਟਿਆਂ ਅਧੋਜਤ ਕਿਤਿਆਂ ਗੇਇਆਂ ਹੋਡਨ ਤੇ ਕਨ੍ਨੇ ਗੈ ਤੁਦੇ ਚ ਉਸੀ ਕਨੇਹ੍-ਕਨੇਹ੍,
ਲਚਲੇਦਾਰ ਭਾਸਾ ਚ ਤਧਾਰ ਕਿਤੇ ਵੇ ਅਭਿਨਨਦਨ ਪਤ ਭੇਂਟ ਕਿਤੇ ਗੇ ਹੋਡਨ। ਤੇ ਏ ਕੀ
ਹੋਈ ਸਕਦਾ ਏ ਜੇ ਉਸੀ ਭਾਰਤ ਚ ਅਂਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਦਾ ਪਕਕਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੇ ਵੇ
ਅਦਮੁਤ ਕਾਰਨਾਮੇ ਵੀ ਖਾਤਰ ਸੁੱਗ ਭੂਧਣ, ਸੁੱਗਰਤਨ, ਅਮਰ-ਵਿਭੂਧਣ, ਦੇਵਥੀ ਕੈਂਕੁਂ
ਰਤਨ ਜਨੇਹ੍, ਅਵਾਡੇਂ ਕਨ੍ਨੇ ਅਲਕੁਤ ਕਿਤਾ ਗੇਆ ਹੋਏ। ਅਪਨੇ ਇਸ ਸਰੋਤਮ ਕਾਰਨਾਮੇ

लैई ओ हक्कदार ते 'बैकूंठरत्न' दे न। पता नेई उनेंगी केहऱा एवार्ड मिलेआ होग ?

ए इक आम कहावत ऐ जे नकल आस्तै बी अकल जरुरी होंदी ऐ । इस बारे च भारतियें दी अकल जिन्नी 'फरटाइल' ऐ उन्नी शायद गै दुनियां दे कुसै बी मुल्खै दे लोकें कोल होग ? साढ़े देसै दे बपारी ते कारखानादार दिल्ली, बम्बई, कलकत्ता जनेहै, शैहै, च केर्इ नमियां चीजां बनांदे न पर उंदा 'बजारू मुल्ल' (मार्केट बैल्यू) बधाने आस्तै उंदे पर मेड इन यू० एस० ए० मेड इन यू० के० जां मेड इन आपान लिखा ओड़दे न । नेही प्रवृत्ति किसै किसम दी यौ० हीन भावना' जां बौद्धक गुलामी दा परिणाम नेई होइयै सिफं 'अंकल-संस्कृति' दा गै परिणाम ऐ । बम्बई दे कोल उत्त्वास नगर दे सिधी बपारी ते कारखाना मालक इयै नेहै, धंदे आस्तै सारें च सर्वोपरि न । उनें इनें धंदे राहें अमरीका ते जापान जनेहै, देसै दियें कंपनियें गी (जेहूँडियां स्हेई माल पैदा करदियां न) बी पिच्छे धकेली दित्ते दा ऐ ।

पर, इस बारे च बचारी 'अंकल-संस्कृति' गी कसूरबार ठर्हाना सरासर गलती ऐ । ओ ते इस बारे च किसै बी चाली कसूरबार नेई ठर्हाई जाई सकदी ऐ । ओ बचारी कृत्ये आखदी ऐ जे अपनी खोपड़ी कोला कम्म नेई लैओ ते निरे नकलबादी गै बनी जाओ । ओ ते इयां बी आखदी ऐ जे दूएं कोला गुण सिक्खना गुण-ग्राहिकता ऐ पर दूए दे गुण दिक्खियै उंदे पर लट्टू होई जाना बौद्धक गुलामी दे सुआ॒ किश नेई ऐ । पर भारती लोकें चा मते हारें दा ए हाल जे हिंड ना लाओ फटकरी ते अपना उल्लू सिद्धा करो । मता मत्था-पच्ची करने दी लोड़ बी के ऐ ?

केह्यें योरोपियन विद्वानें जियां सर विलियम जोन्स, ए० बी० कीथ, मैकडानल, पिटरसन, मैक्समूलर, सर मोनियर विलियम बगैरा ने साढ़े देसै दी संस्कृत भाशा सिक्खियै इसदे विशाल साहित्य दा गंभीर अध्ययन करियै इसदे च म्हारत गै हासल नेई कित्ती बल्के इसदे पर नेकां समालोचनात्मक ते इस दे इतिहास सरबंधी ग्रंथ रत्न लिखियै, कन्ने केह्यें दे अनुवाद ते केह्यें पर विस्तृत टीकां लिखियै सारी दुनियां दे विद्वानें ते बुद्धिजीवियें गी रहान करी दित्ता । इन्ना गै नेई बल्के उनें अपनियें रचनें च साढ़ी इस समृद्ध भाशा (संस्कृत) दी विज्ञानकता दी ते साही अमर संस्कृति दी दिल खोलियै तरीफ बी कीती पर इसदी गुलामी ते कदें बी स्वीकार नेई कीती । बौद्धक गुलामी स्वीकारने आले च असें भारतियें दा गै सारी दुनियां च रिकार्ड ऐ । इस बारे च जेकर अस सारे दोषें दा भांडा बचारे मैकाले दे सिरै पर गै भनत्वै तां बी ठीक नेई । हून ओ सुर्ग दा अपनियें नीतियें दे पार्सल थोड़ा भेजा करदा ऐ । पर हां, अस उसदे प्रति अपनी दयानतदारी ते निष्कपटता जाहूर करने आस्तै उस दियें नीतियें दे ओवर डोज़ लैदे जा करने आं । जियां अश्कै अस उंदे नशे दी आदत कन्ने 'एलकोहॉल'

यनी भलेआं नशेर्इ होई गेदे आं । इससै लैई अस अजकल थैक्यू, बैरीसारी, गुडमार्निंग, गुडनाइट, विश यू० वैस्ट आफ लक जनेहै, वाक्योंदा प्रयोग खु०ले आम करने आं । भाएं असेंगी अंग्रेजी भाशा दा ग्यान होऐ जां नेई होऐ, पर इयै नेहै, दङू-चार वाक्य बोलियै अस समाज विच अपना आदर जोग थाहूर वनाने दी कोशश करने आं । नेई तां असेंगी भला कु०न सभ्य आख्या ?

मारशिस देसै दे अभिमन्यु अनन्त होई धर्मयुग दे दिसंबर (11-17-83) दे अंक च इयै नेहै, बदेशी शब्दें दे प्रयोग दे बारे च अपनी चिड ते नराजगी चाहूर करदे न, पर इस बारे च अस उनेंगी ए आखी देना चाहूनेआं जे उनें सिर्फ अपने मुल्खै दा फिकर करना लोड़चदा ऐ । जेकर उनें इस बारे च असें भारतियें दी अलोचना कित्ती तां उसी साढ़े अंदरूनी मामलें च दखल समझेआ जाग । भला उदे आखने कन्ने अस इन्ने चिरै थमां अपना सिरताज बनाई दी 'अंकल-संस्कृति' गी किया छोड़ी सकने आं ? इस लैई अभिमन्यु ते इयै नेहै, उंदे केई साथी भाएं असेंगी किन्ने ताहूने-मीहूने मारन अस ते 'अंकल-संस्कृति' दे हत्थ-बद्धे गलाम एं ते अस इसी ठकराइयै कियां दऊं सौ साल पिछ्छे लैई जाचै अपने देसै गी ?

ए कोई हैरत आली गल्ल नेई ऐ जे 'अंकल-संस्कृति' दिनो-दिन अपने कदम होर अग्ने बधांदी होई साढ़े देसै दे मंदरें—मसीती ते गुरू-दुआरें दे दुआर खडकाइयै उत्थें बी अपना गलवा हासल करी लैग । उन्न इयां करना गै चाहिदा ऐ । परमात्मा, खुदा जां बाहे गुरु दी परानियें लकीरें पर चलियै अपने आपै गी दक्ष्यानूसृत्युआन ? ए गल्ल बक्खरी ऐ जे परमात्मा, खुदाऽ जां बाहेगुरु होर अपने हत्थ-पैर लहान जां सम्हालन—ते इस दा मकाबला करियै इसी अपने पर हावी नेई होन देन । जेकर उनें विद बी लापरवाही वरती तां 'अंकल-संस्कृति' उंदे पर जरूर गलवा पाई लैग की जे किश आसार इयै नेहै, ल०ब्बा करदे न । उसलै उनें सिर थ०प्पियै पछतानै पौना जिसलै अंकल, आंटी आला लेखा उंदा बी सांझा नां यानी गाँड़ होई जाना ऐ । भारती समाज च उनेंगी उंदे पराने नाएं कन्ने पकारने आले गी बी चाली-सन्ने ते दक्ष्यानूसृती समझेआ जान लगना ऐ । जियां लोक अज्ज अंकल, आंटी ते ढैडी संबोधनें दे सकंजे कोला निकली नेई सकदे इयां गै गाड़ संबोधन बी लोकें च विना कुसै धर्म, मजहब बगैरा दे इमत्याज कन्ने सर्वप्रिय होई जाना ऐ । उसले भाएं परमात्मा होर बी बरोध करडन, भाएं खुदाऽ होर बी ते भाएं बाहेगुरु होर बी ते भाएं त्रै किट्ठे होइयै बी बरोध करडन पर उंदी कुसै नेइयों सुननी । भिरी अज्ज-कल्ल ते भारती लोक लोकराज दा नंद लै करदे न ते उंदे कोल अजादी दे पूरे-पूरे हक्क-हकूक न । इस लैई जेकर परमात्मा ते खुदाऽ बिंद बी बोलै तां गाँड़ संबोधन दे पैरोफारें भूक्ख हङ्गताल, सत्य ग्रैहूर, मरणब्रत बगैरा जेहूऱा रस्ता बी होइ सकेआ अखत्यार करीं लैना ऐ । उस करी उनें दौनें मजहबें दे आदि देवतें गी बहुसंख्यक लोकें दी मांग अग्ने झुकना गै पौना ऐ ।

ਇਸ ਲੇਈ ਜੇ ਏ ਦੋਏ ਕਿਟ੍ਠੇ ਹੋਇਥੈ ਕੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਿਧੈ ਕੋਈ ਪੁਆਡ ਪੈਹਲੋਂ ਗੈ ਸੋਚੀ ਲੈਨ ਤਾਂ ਸ਼ਾਯਦ ਕਿਸਾ ਬਨੀ ਜਾ; ਨੇਵੀਂ ਤਾਂ—‘ਫਿਰ ਪਛਤਾਏ ਕਿਆ ਹੋਤ ਜਵਾਬ ਚਿਹਿਧਿਆਂ ਚੁਗ ਨੇਵੀਂ ਖੇਤ ।’

ਇਸ ਲੇਈ ਉਨੋਂਗੀ ਬੀ ਚਾਹਿਦਾ ਏ ਜੇ ਅਪਨੇ-ਅਪਨੇ ਮਜ਼ਹਬਿਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪਰ ਹੋਣੇ ਆਲੇ ਬੈਰ-ਕਰਾਰੇਂਗੇ ਗੀ ਭਲਾਇਥੈ ਮੰਦਰੋਂ ਤੇ ਸਮੀਤੋਂ ਦਿਵੇਂ ਚਾਰ-ਦਵਾਰੋਂ ਥਮਾਂ ਬਾਹਾਂ ਆਇਥੈ ਇਸ ਭੈਕਰ ਸ਼ਕਿਤ (ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ) ਦਾ ਸਕਾਬਲਾ ਕਰਨ।

ਅਜਕਲ ਤੇ ‘ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ’ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਨੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜੀ ਰੀਤ-ਰਵਾਜ਼ੋਂ ਚ ਕੀ ਮਤੇ-ਖਰੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਈ ਗੇਵੇਂ ਨ। ਪ੍ਰੇਮ-ਵਾਹੁ ਦਾ ਰਵਾਜ਼ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਬਧਾਪਕ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਂਦਾ ਜਾ ਕਰਦਾ ਏ, ਕੁੰਡ, ਪਦਾ ਤੇ ਬੜੇ ਲਸ਼ੇ ਬਾਲ ਰਕਿਖਿਆਂ ਚੂਂਦੇ ਗੁੰਢੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਾਨਿਆਂ ਆਸਟੈਂਡ ਕਿਰਪਾ ਸੰਲੂਪੀ ਚੀਜ਼ ਬਨਦੀ ਜਾ ਕਰਦੀ ਏ। ਇਸੈ ਆਸਟੈਂਡੀ ਲੇਡੀ ਫ੍ਰੈਂਸਿਸ ਸੰਲੂਪੀ ਦਾ ਵਾਦ ਦੇਨੀ ਚਾਹਿਦੀ ਜੇ ਇਸਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਨੇ ਲੇਡੀ ਹੇਤੁ ਕਿਟਿੰਗ ਜਾਂ ਹੇਤੁ ਫ੍ਰੈਂਸਿਸ ਸੰਲੂਪੀ ਚਲਾਨੇ ਦੇ ਪੇਂਥੇ ਗੀ ਬਡਾਵਾ ਮਿਲਾਨੇ ਕਨੈ ਬਚਾਰੇ ਕੇਵੀਂ ਪਢੇ ਲਿਖੇ ਨੌ ਜੁਆਨੇ ਗੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਇਕ ਨਮਾਂ ਸਾਧਨ ਲਾਵੀਂ ਗੇਆ ਏ। ਭਿੰਨੀ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹੋਂ ਸੰਲੂਪੀ ਚ ਜਨਾਨਿਆਂ ਬੀ ਗਾਹਾਂ ਦੀ ਪੱਕਿਤ ਚ ਆਈ ਖੜ੍ਹਨ ਲਗੀ ਪੇਇਧਿਆਂ ਨ ਤਾਂ ਬੀ ਕੋਈ ਚੜ੍ਹੀ ਆਲੀ ਗੱਲ ਨੇਵੀਂ ਏ। ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਦਾ ਕਿਸ਼ ਚਮਟਕਾਰ ਗੈ ਨੋਖਾ ਏ।

ਅਜ਼ਜਕਲ ਲੇਡੀ ਹੇਤੁ ਕਿਟਿੰਗ ਦੇ ਬੀ ਨੇਕਾਂ ਨਮੂਨੇ ਸਾਮਨੈ ਆਵਾ ਕਰਦੇ ਨ—ਜਿਧੀਆਂ ਫੁੱਲ ਕਿਟਿੰਗ, ਹਾਫ਼ ਕਿਟਿੰਗ ਬਗੈਰ। ਏ ਬੀ ਦਿਕਖਨੇ ਚ ਆਵਾ ਕਰਦਾ ਏ ਜੇ ਕੋਈ-ਕੋਈ ਜਨਾਨੀ ਤੇ ਅਪਨੇ ਬਾਲੋਂ ਦੀ ਛੜ੍ਹੀ ਫ੍ਰੈਂਸਿਸ ਗੈ ਕਰਾਂਦੀ ਏ ਤਾਂ ਜੇ ਓ ਬਿੰਦ ਘੁੰਗਰਾਲੇ ਬਨੀ ਜਾਨ।

ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕੋਂ ਦੇ ਲਵਾਸ ਤੇ ਪੈਹਾਵੇ ਦਾ ਸੁਆਲ ਏ ਉਸਦੇ ਚ ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਨੇ ਜਵਰਦਸ਼ ਕਾਂਤਿ ਲੇਈ ਆਂਦੀ ਏ। ਸਾਡਾ ਪੁਰਾਨਾ ਪੈਹਾਵਾ ਜਿਧੀਆਂ ਧੋਤੀ, ਪਿਆਸਾ, ਘਟਨਾ, ਸੁਤਥਨ, ਸਾਫ਼ੀ, ਸਲੋਥਾਰ ਬਗੈਰ ਅਜਕਲ ਪਰਾਨੇ ਤੇ ਦਕਧਾਨੂਸੀ ਬੋਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਕਰਦੇ ਨ। ਹੂਨ ਤੇ ਪੈਂਟੂ, ਸਕਰਟ, ਜੀਨ, ਮੈਕਸੀ, ਨਾਇਟੀ ਬਗੈਰ ਲਵਾਸੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਗੀ ਬਡਾਵਾ ਮਿਲਾ ਕਰਦਾ ਏ। ਓ ਦਿਨ ਫੁਰ ਨੇਵੀਂ ਜਿਸ ਕੈ ਭਾਰਤ ਦਿਧਿਆਂ ਸਨਨਾਰਿਆਂ ਬੀ ਸ਼ਕਟ ਤੇ ਪੈਂਟੂਂ ਕਨੇ ਲੈਸ ਹੋਇਥੈ ਸੰਸਾਰ ਦਿਧਿਆਂ ਨਾਰਿਆਂ ਕਨੇ ਸੂਂਡੇ ਨੇ ਸੂਂਡਾ ਲਾਇਥੈ ਅੰਗੇਂ ਬਖ਼ਡਨ ਤੇ ਤੁਂਦੇ ਚਾ ਕੇਵੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਸੁੰਦਰੀ ਤੇ ਏਥਿਆ ਸੁੰਦਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਜਿਤਨੇ ਆਸਟੈਂਡ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨੇਵੀਂ ਛੋਡਡਨ। ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਨੇ ਹੂਨ ਜਾਗਤ-ਕੁਡਿਧਿਆਂ ਦੇ ਬਧਾਹੁ, ਦੇ ਬਾਦ ਰਫ਼ਹੇਰੇ-ਦਫ਼ਹੇਰੇ ਬਗੈਰ ਦੀ ਜਗਹ ਪਰ ‘ਹਾਨੀਮੂਨ’ ਸੈਰ ਨੇ ਕਡਾ ਕਰੀ ਲੇਦਾ ਏ। ਜਾਗਤੋਂ ਦੇ ਬਧਾਹੁ, ਦੇ ਮੌਕੇ ਪਰ ਜੇਹੂਡੇ ਸਾਂਝਨ-ਸਰਬਾਂਧੀ ਕੁਸੰਦੀ ਬਜ਼ਹ ਕਨੇ ਪੁੱਜਨੇ ਥਮਾਂ ਖੁੜੀ ਜਾਂਦੇ ਨ ਓ ਬਧਾਹੁ, ਦੇ ਬਾਦ ਆਂਨ ਤਾਂ ਉਨੋਂਗੀ ਬਧੀਹੁ, ਨੇ ਆਲੇ ਜੀਡੇ ਦਾ ਸੂਂਹ, ਦਿਕਖਨੇ ਆਸਟੈਂਡ ਬੀ ਤਰਸਨੈ ਪੌਂਦਾ ਏ। ਕੀ ਜੇ ਓ ਤੇ ਹਪਤੇ-ਦੱਤਾਂ-ਹਪਤਿਆਂ ਆਸਟੈਂਡ ਨੇਹੁ, ਪਾਸੀਂ ਨਦਾਰਦ ਹੋਈ ਗੇਵੇਂ ਹੋਂਦੇ ਨ ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਹੇਈ ਮੈਨੋਂ ਚ ਤੁਂਦੇ ਘਰੈ ਆਲੋਂ ਗੀ ਬੀ ਪਤਾ ਨੇਵੀਂ ਹੋਂਦਾ ਏ। ਜੇਕਰ ਤੁਂਦੇ ਬਾਰੇ ਚ ਕੋਈ ਨਾਸਮਜ਼ੀ ਦੀ ਬਜ਼ਹ ਕਨੈ ਪੁਚਛੀ ਗੈ ਬੈਠੈ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਜਾਂ ਤੇ ਸੁਸਕਰਾਹਟ ਭਰੇ ਸ਼ਾਰੋਂ

ਕਨੇ ਮਿਲਦਾ ਏ ਜਾਂ ਓ ਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ, ਭਲਹੌਜੀ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਗੈਰ ਥਾਹਾਂ ਸੈਰ ਕਰਨੇ ਗੀ ਗੇਵੇਂ ਨ, ਇਥੈ ਜਵਾਬ ਮਿਲਦਾ ਏ।

ਤੇ ਭਿੰਨੀ ਲੈਂਡੀ ਇਸ ਹਾਨੀ ਸੂਨ ਦਾ ਤੁਰਤਾ ਨੈ ਨਤੀਜਾ ਧਾਨੀ ਟਿਕੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਟਿਕਕਾ ਥੀਂਡ ਦਾ ਸਾਲਲੈ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਵਤਾਰ। ਦਿਕਖੇਆ ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਣ ਕਿਡਮਾਈ ਤੇ ਪਟ੍ਟ ਬਧਾਹੁ। ਜੇ ਪਰਾਨੇ ਜਮਾਨੇ ਆਲਾ ਲੇਖਾ ਰਫ਼ਹੇਰੇ-ਦਫ਼ਹੇਰੇ ਦੇ ਚਕਕਰ ਚ ਅਜੜੈ-ਕਲਲੈ ਦੇ ਜੀਡੇ ਬੀ ਪੇ ਰੌਹਨ ਤਾਂ ਖਾਈ ਓਡੀ ਖਵ੍ਹੀ। ਕੋਹੁਦੇ ਕੀਲ ਸਮਾਂ ਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੇ ਕੇਕਾਰ ਗੈ ਬਲਗਦੇ ਰਾਵੁੰਦੇ ਰਫ਼ਹੇਰੇ-ਦਫ਼ਹੇਰੇ ਦੇ ਮੂੰਤੋਂ ਗੀ। ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਵੀ ਕਿਰਪਾ ਕਨੇ ਕਮ-ਸੇ-ਕਮ ਨਮੈਂ ਬਧਾਹੇ ਦੇ ਜੀਡੇਂ ਗੀ ਅਪਨਾ ਬਰ ਜਾਣ-ਪਟ ਅਵਾਦ ਕਰਨੇ ਦਾ ਮੌਕਾ ਤੇ ਮਿਲੀ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਇਸ ਕਨੇ ਜੇਕਰ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਕਨੇ ਅਵਾਦੀ ਬਧਦੀ ਏ ਤਾਂ ਪੈਈ ਬਧੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਉਪਰ ਅਸਰ ਪੌਂਦਾ ਏ ਤਾਂ ਪੌਨ ਦੇਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਮੈਂ ਬਧਾਹੇ ਦੇ ਜੀਡੇਂ ਗੀ ਹੋਣ ਉਸਲੈ ਆਂਦੀ ਏ ਜਿਸਲੈ ਤੰਦਾ ਜੋਣ ਬਿਦ ਠੰਡਾ ਹੋਈ ਗੇਦਾ ਹੋਂਦਾ ਏ ਤੇ ਤਦਰਾ ਦਾ ਮਾਂਗਹਾਈ ਦੇ ਜਮਾਨੇ ਚ ਹਾਲਾਤ ਕਨੇ ਬੀ ਦੀ-ਚਾਰ ਹੋਨਾ ਪੌਂਦਾ ਏ। ਪਰ ਉਸਲੈ ਹੋਈ ਬੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਏ? ਇਕ ਬਾਰੀ ਤੀਰ ਹਤਥਾ ਦਾ ਨਿਕਲੇਆ ਤਾਂ ਭਿੰਨੀ ਓ ਬਾਪਸ ਕੁਥੈਂ ਆਂਦੀ ਏ? ਇਸੀ ਆਖਦੇ ਨ ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ।

ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਵੀ ਕਿਰਪਾ ਕਨੇ ਸਾਡਾ ਆਸਤਨ ਸਮਾਜ ਬਧਾਹੇਂ-ਕਾਰਜੋਂ ਤੇ ਫ੍ਰੈਂਸਿਸ ਧਾਮੇਂ-ਧੂਨਿਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪਰ ‘ਸਟੈਂਡਿੰਗ-ਲੰਚ’ ਤੇ ‘ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਫਿਨਰ’ ਖਾਨੇ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਏ। ਭਾਏਂ ਅਸੌਂਗੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚ ਪੂਰੇ ਨਿਯਮ ਨੇਵੀਂ ਆਂਦੀ ਹੋਨ ਪਰ ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਨੇ ਅਸੋਂ ਏ ਨਿਯਮ ਜਿਧਾਂ-ਕਿਧਾਂ ਬਿਕਾਵਨੇ ਗੈ ਪੌਨੇ ਨ। ਆਖਰ ਅੰਕਲ-ਸੰਸਕ੍ਰਤਿ ਨੇ ਕਿਸ਼ ਟੇਵਲ ਸੈਨਰੇ ਬਨਾਏ ਦੇ ਨ ਜੇਹੂਡੇ ਜਾਨੇ ਜਲ੍ਹਰੀ ਨ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਆਸਟੈਂਡ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੀ ਸਿਕਖੇ ਬਗੈਰ ਨੇਹਿਧੇ ਪਾਂਟਿੰਗੋਂ ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਆਲੋਂ ਵੀ ਹਾਸੀਹਾਨੀ ਗੈ ਹੋਂਦੀ ਏ। ਟੇਵਲ ਨਿਯਮੋਂ ਦੇ ਮਤਾਕ ਅਧਿਨਿਆਂ-ਅਪਨਿਆਂ ਪਲੇਟੋਂ ਚ ਅਪਨੇ ਖਾਨੇ ਦਾ ਸਮਾਨ ਟੇਵਲੋਂ ਪਰ ਰਖੇ ਦੇ ਫੁੱਹੁਗੇ ਚਾ ਲੇਇਥੈ ਪਿਛਲੇ ਹਟਿਥੈ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁੱਝ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਦਾ, ਕਨੇ ਹੋਰ ਸਭੀ ਜਾਂ ਫੂਅਾ ਨਿਊਡਾ ਲੈਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਖਵੈਂ ਹਤਥੈ ਕਨੇ ਲੈਨਾ ਚਾਹਿਦਾ। ਪਰ ਹੋਂਦਾ ਕੇ ਏ ਜੇ ਆਮਤੌਰ ਪਰ ਲੋਕ ਹਥੋਂ ਚ ਪਲੇਟਾ ਲੈਂਦੇ ਗੈ ਇਕ ਤੇ ਧਕਕਮ-ਧਕਕੇ ਮਾਰਨੇ ਸ਼ੁੱਝ ਕਰੀ ਦਿਵੇਂ ਤੇ ਖਾਨੇ ਦਾ ਸਮਾਨ ਪਲੇਟੋਂ ਚ ਪਾਇਥੈ ਤਥੇਂ ਗੈ ਖਾਨਾ ਸ਼ੁੱਝ ਕਰੀ ਦਿਵੇਂ ਨ ਤੇ ਭਿੰਨੀ ਖਵੈਂ ਕੀਵੀਂ ਹੋਏ ਤੇ ਖਾਨੇ ਦਾ ਸਮਾਨ ਪਲੇਟੋਂ ਚ ਪਾਇਥੈ ਤਥੇਂ ਗੈ ਲਗੀ ਪੌਂਦੇ ਨ। ਤੇ ਕਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਿਊਡਾ ਜਾਂ ਸਭੀ ਲੈਨੀ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸਜ਼ੈ ਧਾਨੀ ਸ਼੍ਵੰਤੀ ਖਾਨੇ ਆਲੇ ਹਤਥੈ ਕਨੇ ਗੈ ਲੈਨ ਲਗੀ ਪੌਂਦੇ ਨ। ਨਤੀਜਾ ਏ ਹੋਂਦਾ ਏ ਜੇ ਸਭੀ-ਨਿਊਡੇ ਆਲਿਆਂ ਕਡਿਛਿਆਂ ਚਿਮਚੇ ਬੁਰੀ ਚਾਲਲੀ ਜੂਠੈ ਕਨੇ ਲਸੋਈ ਜੰਦੇ ਨ। ਕੇਵੀਂ ਬਾਰੀ ਇੱਧਾਂ ਬੀ ਦਿਕਖਨੇ ਚ ਆਂਦੀ ਏ ਜੇ ਕੇਵੀਂ ਲੋਕ ਪੈਹਲੋਂ ਤਥੇਂ ਰਖੀ ਦੀ ‘ਸ਼ੀਟ’ ਧਨੀ ਮਿਟਠੀ ਚੀਜ਼ ਦਾਲ, ਗਜਰੇਲਾ ਬਗੈਰ ਉਪਰ ਗੈ ਸਥ ਥਮਾਂ ਪੈਹਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਨ ਤੇ ਬੇ-ਤਹਾਸਾ ਅਪਨਿਆਂ-ਅਪਨਿਆਂ ਪਲੇਟਾ ਭਰਿਥੈ ਖਾਨ ਲਗੀ ਪੌਂਦੇ ਨ ਤੇ ਭਿੰਨੀ ਮਿਟਠੀ ਚੀਜ਼ ਹੋਣੇ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇਵੀਂ ਖਲੋਣੇ ਕਰੀ ਧਾਨੀ ਸੂਂਹ, ਭਜੀ ਜਾਨੇ ਕਰੀ ਅਨਖਾਦਾ ਗੈ ਛੋਡੀ ਦਿਵੇਂ ਨ। ਨਤੀਜਾ ਹੋਂਦਾ ਏ ਜੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਬਰਵਾਦੀ ਤੇ ਫ੍ਰੋਂ ਗੀ

नराश करना। इस आस्तै उपर ठीक गै आखेआ हा जे नकल आस्तै वी अकल चाहिदी ऐ।

अंकल-संस्कृति दी किरपा कन्ने हून अस केइयें चीजें दे भारती नां भलाइयै अंग्रेजी नां बरतन लगी पेदे आं। साढ़े च हून मते घटु लोक न जेहडे इनें चीजें दे भारती नाएं दे वारे च जानकारी वी रखदे होडन। मसाल दे तौरे पर यूनिवर्सिटी (विश्वविद्यालय) परेड-ग्राऊंड (कीड़ा क्षेत्र जां खेडने दा जां क्वायद करने आला मदान) स्टोव (बत्तियें आला चु'ला) टी स्टाल (चाह् दी दकान) स्टोर (भण्डार) वेटिंग रूम (प्रतीक्षालय) वर्गेरा-बर्गेरा।

हून ते अंकल-संस्कृति दी साढ़े पर होर मती किरपा होआ करदी ऐ। इसै करी हून अस होर मते अगुए (अडवांसड) होने दा जतन करा करने आं ते महानगरें च (दिल्ली, बंबई, कलकत्ता) नाईट-क्लब जनेह मनोरंजन दा साधन महैया करने च कामयावी हासल करा करने आं ते इयां दूए मुल्खें कन्ने मूढे ने मूँढा जोड़ियै चलने च कामयाव होआ करने आं। हून इनें जां इयै नेह् हार दूए मनोरंजन स्थले पर हून साढ़े मुल्खें दे अगुआ (अडवांसड) जोड़े वी अंग्रेजी शराबै दे जाम लाइयै नाच-रंग करदे न ते अपनी दिन-भर दी थकावट दूर करदे न। इन्ने तक जे ओ खुशी च इन्ने मस्त होई जंदे न जे कदें-कदें भेद-भाव दी स्थिति कोला उपर उटिठ्यै अद्वैत दी स्थिति च पुजियै ब्रह्मानंद दा सुआद लैन लगी पैदे न। यनी अद्वैगनी होर कुसै दियां ते पतिदेव कुसै दे वस, किश खिनें आस्तै नमें जोड़े बनी जंदे न। अपूं विच्चे जफे पाइयै नाच-नाच ते मस्ती भरी घिरमिटी! हून पाठक अपूं अंदाजा लाई सकदे न जे जिसलै देवी अंकल-संस्कृति दे चमत्कार अर्गें भगवान तक गोडे नुआने गी त्यार न तां होर कुसै दी के मजाल ऐ जे उसदे बहु-सूतरी कार्यक्रम गी अमलीजामा पैह् नाने दे वारे च लत्त अड़ाने दी हिम्मत करै।

हून रेही भारती संस्कृति दी गल्ल बो स'व्वनी दा रब्ब राखा ऐ। उन्न वी घबराना नेई लोड़चदा ऐ। अंकल-संस्कृति दी किरपा कन्ने उसदी रोजी-रोटी दा इंतजाम वी होई गै जाना ऐ। ए गल्ल ते सब जानदे न जे अजकल बड़े-बड़े दानी ते परसुआर्थी लोक बड़े-बड़े शैह्-रें च (जम्मू च वी) दवादव वृद्धाश्रमे दा नमणि करा करदे न। जेकर इनें आथ्रमें च देसै दे नेकां गरीब-मीर बुड़े-बुड़ियें गी उंदे पुतर छोड़ी औंदे न जित्थें उनेंगी रौह् ने ते खाने-पीने दियां साखियां स्फूलतां प्राप्त होंदियां न तां भला बचारी बुड़ी ते उपेक्षत भारती संस्कृति गी इयै नेह् कुसै वृद्धाश्रम च कुतै इक नुकरा च सिर छपैलने गी जगह नेई थ्होग जेकर ब्हादर शाह् जफर दे जमाने च नेह् वृद्धाश्रम बजूद च आए दे होंदे तां उसी नां जेला जाने पौंदा ते नां गै इयां लिखने आस्तै मजबूर होने पौंदा—‘लगता नहीं है दिल मेरा उजडे दयार में’……कहता है बदनसीब जफर दो गज ज्ञानी भी न मिली कुए यार में।’

इस लेई ए भारती संस्कृति दी खुश-किस्मती गै समझो जे जफर आला लेखा हून उसी कुसै बे-बसी दी हालती च तड़फनै नेई पीना। जफर दे जमाने च नां ते लोक-राज हा साढ़े मुख्यै च जिस करी लोकें दे बुनियादी हकूकें दी चाहजत कीती जाई सकदी ते नां गै अंकल-संस्कृति दा इस मुख्यै च इन्ना आम पहाजत कीती जाई सकदी ते नां गै अंकल-संस्कृति दी खातर गै छोड़नी पेई ही। इसलै चूंके लोकें दे अधिकार महफूज न इस लेई भारती-संस्कृति दी बुआज कुतै ते जल्हर सनोचग। जेकर ओ भलेआं हड्डे-गोड़े गै रेही जाग तां वी उसी कोई ना कोई दयालू सज्जन सांभी-सम्हाली कुसै वृद्धाश्रम दे कोनै च जल्हर बठहाली औग। इसदे कन्ने गै ए वी खुशी आली गै गल्ल ऐ जे स्व० स्वामी प्रभुपाद होरें 1966 सन् च लॉस एंजिलस (मरीका) जाइयै भारती संस्कृति दा प्रचार करना शुरू कित्ता जिसदा नतीजा ए होआ जे इसलै न्यूयार्क, वाल्टीमोर, वार्षिगटन, लॉस एंजिलस, इंग्लैंड, वैलियम, ग्रीस, डेनमार्क, जर्मनी, स्वीडन, स्पेन, फ्रांस, इटली वर्गेरा किन्ने गै देसै च राधा-कृष्ण दे मंदर बनी रेदे न जित्थें कथां-वारीं, भजन-कीर्तन, ते उपदेशें दे राहें भारती संस्कृति दा प्रचार होआ करदा ऐ। इयां गै सत्य साईं बाबा दे अनुयायियें वी पश्चमी देसै च भारती-संस्कृति दा सराह् ने जोग प्रचार कित्ता ऐ ते हून वी करा करदे न। इन्ने प्रचारें कन्ने विदेशियै पर वी इंदा चंगा प्रभाव पेआ ऐ जे उनें वी मंदर ते देवस्थान बनाने आस्तै खु'ले दिल कन्ने दान दित्ता ऐ। इयां विदेशें च भारती संस्कृति फ़खर कन्ने अपना सिर चुकियै अपना प्रभाव जमाइ करदी ऐ पर भारत च उसदी पुच्छ-गिछ्छ दिनो-दिन घटदी गै जा करदी ऐ। ए खुआन किन्ना सच्च ऐ—“घरे दा जोगी जोगडा ते वाह् र दा जोगी सिद्ध।”

उपर दित्ते दे उदाहरणें कोला साड़ियां अक्खीं खु'ली जानियां लोड़चदियां न, पर अस किश बे-बस जन होई गेदे ल'ब्बने आं। ‘अंकल-संस्कृति’ ने असेंगी शैल करियै नकेलां पाई लेदियां न। विदेशें च भाएं भारती संस्कृति अपना सिर चुका करदी होए, पर भारत विच ‘अंकल-संस्कृति’ हून उसदा पैरा मुश्कल गै लगन देग। हून ते नेही नोबत वी आई गेदी ऐ जे ‘अंकल-संस्कृति’ ने असें गी विज्ञान दी बरकत कन्ने जेह् दियां नमियां चीजां जां अविकार दित्ते न उंदे नां तक वी अस भारती परंपरा दे मतावक रखने च असमर्थ आं। अजज भला साढ़े कोल फिज, पैन, प्राइवेट, ट्रूयूशन, पैटर्ट, स्टेशन, स्विच, अॉटो रिक्शा, टायर वर्गेरा शब्दें आस्तै केह् डे प्रचलत भारती शब्द जां नां मजूद न—जिदी अस बरतून करी सकचै? जेकर नेई तां लोक मजबूर न इंदा प्रयोग करने आस्तै। अंकल-संस्कृति दी किरपा कन्ने लोक कम-से-कम अपना कम्म ते चलाइ करदे न इंदे ते इयै नेह् होर केई विदेशी शब्दें दी मदद कन्ने। जेकर इंदा प्रयोग बंद करियै इंदी पहीं जगह पर भारत शब्दें जां नाएं दा प्रयोग शुरू करी दित्ता जा तां भाशाई बखेडे ते लड़ाई-झगड़े होना शुरू होई जांडन जां

भिरी इंदा सारियें संविधान च मान्यता प्राप्त भाशें विच अनुवाद करने पेई जांडन। नतीजे दे तौरै पर कश्मीर कोला कन्याकुमारी तक लोके गी बड़ी मुश्कलात दा सामना करने पेई जाग। हून इस समस्सेआ ते इयै नेहियें होर केइयें समस्सेयें दा सिफ इकै हल्ल ऐ—‘अंकल-संस्कृति’ शरण गच्छामः (अंकल-संस्कृति दी शरण च जन्नेआ)

हून ते अस अंकल संस्कृति दी किरपा कन्ने होर अडवांसड होई गेदे आं इस लेई अजकल अस अपने बच्चें दे नां डाली, लिल्ली, रुवी, लवली, रोजी, हाँनी बगैरा रविखयै फवर मसूस करने आं।

इबी इक तथ ऐ जेकर अंकल-संस्कृति नै साढ़े मुल्खै च अपने चरण-कमल नेई रखें दे होंदे तां जादी दे परंत इस देसी गी इक सूतर च परोइयै रखने दी बड़ी भारी समस्सेआ दा सामना करना पेई जाना हा, की जे इत्थें प्रांतीयता, भाशाई झगड़े, धार्मक भेद-भाव दे झगड़े बगैरा अपना-अपना राखसी मूह् खोलियै म्हेशां त्यार-बर-त्यार रौह् देन। इस लेई बचारी सरकार बी के करै? ओ बी ते अंकल-संस्कृति दा गै स्हारा लेइयै अपने दिन कट्टा करदी ऐ।

अंकल संस्कृति दी किरपा कन्ने बचारी हिंदी बी नां दी गै राष्ट्र भाशा ऐ—मान नेई मान मैं तेरा मैं, ए ठीक ऐ जे भारती संविधान दे मताबक हिंदी गै राज-भाशा (राष्ट्र भाषा) ऐ पर असल च राज बी अंग्रेजी करा करदी ऐ। ते कहूमत बी अंग्रेजी दी गै चला करदी ऐ। ‘जिसदी लाठी उसदी भैंस’ जां इयां आखो जे “जोरा आलें दा सत्तें बीहैं सौ॑” इस बारे च कबीर ने बी ठीक गै आखे दा ऐ—‘विन पानी सब सून’ हिंदी दियें लत्तें च अपूं जोर नेई ते ओ दोश दिदी अंग्रेजी गी। हिंदी ने लड़ पकड़े दा ऐ भारती संस्कृति दा। उसी चाहिदा हा जे अंकल-संस्कृति दा गै पलड़ा पकड़ी तां अज तक उसदा जरूर उद्धार होए दा होंदा। नतीजा ए होआ जे बचारी हिंदी अजज बी गलामी दा जीन जीया करदी ऐ। ते जेकर हिंदी दा ए हाल ऐ तां प्रदेशक भाशें दा के हाल होग? इस लेई ए मामला मता गंभीर ऐ।

खीर सोचने आली गल्ल ए ऐ जे इसदे पिच्छें केहूंडी चाल कम्म करा करदी ऐ? ए भला अंकल-संस्कृति ते उसदे पैरोकारें दी चाल नेई तां होर के ऐ? इस करी बच्चें दे मां-प्योड ते मजबूर न। उन्ते ते इस मंग्हाई ते बे-कारी दे जमाने च अपने बच्चें दे उज्जवल भविक्ष दे बारे च सोचना गै ऐ।

इयां जेकर भारती लोक अंकल-संस्कृति दे शारे पर चलडन तां उंदियां औने आलियां पीढ़ियां होर मती ऐशा करडन की जे उदे च विश्व बंधुत्व भावना कुट्टी-कुट्टी भरोची दी होग।

भाएं अज रुस, चीन, जपान बगैरा देसैं अपनियां-अपनियां भाशां अपनाइयै गै विज्ञान ते तकनीकी खेतर च खूब तरकी करी लेदी ऐ पर विश्व बंधुत्व दी भावना उंदे च बी इयां नेई पत्तपी सकी जियां साढ़े विच पत्तपा करदी ऐ। इन्ते

देसे दे लोके च भावना तां जागी सकदी ऐ जे ए बी साढ़े आला लेखा अंग्रेजी गी बनान पठरानी ते अपनियें भाशें गी इसदी दासियां ते कन्ने ‘अंकल-संस्कृति’ दे अर्गे बी साढ़े आला लेखा गै सिर झुकान ते गोड़े नुआई अदाव करन।

अंकल-संस्कृति दे इस बधदे प्रभाव दे सामनै भारती-सरकार दी भाशा नीति दी कोई पेश नेई चला करदी। दूए लफजें च ओ थोथी होई गेदी ऐ। कोई बी जना-खना उठिठयै प्राइवेट स्कूल खो? त्विलयै ‘इंग्लिश मीडियम’ वाक्य लिखियै परिचे पट्ट लटकाई दिवा ऐ ते की दिक्खो बच्चें गी दाखल कराने आलें दी भीड़। स्कूल भाएं तंबुऐ विच गै चलै पर बाहर परिचे पट्ट पर इंग्लिश-मीडियम’ वाक्य जरूर होना लोडचदा ऐ। इस थमां उलट जे उससै दे सामनै गै स्कूल दी आलीशान विलिंग दे बाह् र ‘हिंदी मीडियम’ जां ‘मराठी मीडियम’ जां ‘तेलगू मीडियम’ आले वाक्यें आले ‘परिचे पट्ट’ लटका दे होंगन तां उस मन्हूस विलिंग दे अंदर कुत्ते घसीटे दे बी नेई लंब्बडन।

तां फी ए ए अंकल-संस्कृति दा प्रभाव जां असर-रसूख। इत्थें भला के करै सरकार दी भाशाई नीति? सरकार ने ते हिंदी तार देने दी व्यवस्था बी करी ओड़ी दी ऐ ते तार घरै आलें बी अंदर लिखी रखें दा ऐ—‘हिंदी में तार दीजिये’। हिंदी में तार सस्ती है। हिंदी अपनाइये, देश नवाइये’ इत्यादि। ते इयां गै रेलवे विभाग ने आरक्षण-पत्तरें (रिजर्वेशन कार्म) पर अंग्रेजी दे कन्ने-कन्ने हिंदी बी छापी ओड़ी दी ऐ, पर लोक नां ते हिंदी च तार देना परसंद करदे न ते नां गै आरक्षण-पत्तरें गी हिंदी च भरना चांह् दे न। इयां करना ओ अपनी अनपढता दी नशानी समझदे न की जे, पढ़ेआ-लिखेआ ते उससै गी मन्नेआ जंदा ऐ जेह् डा अंग्रेजी दे चार अक्षर जानदा होए। इससै करी आपूं-बिच्चें गलां-बातां करदे होई लोक आखदे न जे—फलांना चंगा पढ़ेआ-लिखेआ लभदा ऐ। सुनेआ नेई कनेही शैल अंग्रेजी बोला करदा हा, ते फलाना ते जानदा गै के ऐ, बी० ए० गै करी गुआई! दऊ लफज अंग्रेजी दे बोलनै पौन तां शामत आई जंदी ऐ। इयां अंकल-संस्कृति दी किरपा कन्ने समाज विच कुसै दी पढता ते कुसै दी अनपढता नापने दा मानदंड अंग्रेजी बोलने तक गै सीमत होई गेदा ऐ। अंग्रेजी दे सुआ॒ भाएं इक भारती संस्कृत, मराठी, गजराती, तमिल बगैरा किन्नियें भाशें च एम० ए० परीक्षा पास करी बैठे दा होए पर ओ फही बी अनपढ दा अननद गै रेही जंदा ऐ। हून पाठक आपूं अंदाजा लाई सकदे न जे साढ़ा कुन बड़डा हतेशी होई गुजरेआ ऐ—मैकाले, गांधी, स्वामी दयानन्द जां पुरुषोत्तम दास टंडन?

इस लेई तकसील कन्ने जे किश बी आखेआ गेआ ऐ उस थमां साफ जाह् र ऐ जे अस हून भलेआं करियै ‘अंकल-संस्कृति’ दे सकंजे च फसी गेदे आं ते इसदी किरपा कन्ने गै सारियें सुख-सुविधें दे नंद भोगा करने आं। इस आस्तै कुन भाशाई ते समाज-सुधार आले पचड़े च पवै। हून अस इक चाली कन्ने मां

अंकल-संस्कृति' दे धर्म-पुत्तर गै बनी गेदे आं ते ए ऐ साढ़ी 'धर्म-मात' ते 'अन्न दातरी'। इस लेर्ड साढ़ा अबलीन फर्ज ऐ चे अस शरद्धा भाव कन्ने इस धर्म-माऊ दे प्रति शरद्धा भाव कन्ने वफादार बने दे रौहंचै तां गै साढ़ा कल्याण होई सकदा ऐ भारत च ते बाहूर बी। जेकर बाहूरले देश साढ़ी भाशाई नीति दे बारे च चाहिंगयां करन तां करदे रौहंन। असे ते हून — 'कृष्णन्तो विश्वमार्यम्' (सारी दुनियां गी आर्य बनांदे होई) पराने जमाने थमां वरतोंदे आवा करदे इस नारे गी 'अंकल-संस्कृति' दी लोडा मूजब 'कृष्णवन्ती भारतं अंकल संस्कृतियम्' (भारत गी अंकल-संस्कृति युक्त बनांदे होई) दा नाहूरा लाइयै अपनी मुहीम गी जारी रखना ऐ। अज्ज कपिटिशन दा जमाना ऐ। इस लेर्ड अग्गे बधने आस्तै मकाबले दी चोट बड़ी गै जरुरी ऐ। ता गै संसार दे तरक्की-यापता मुख्वें कन्ने मुकाबला करन होंदा ऐ।

नेही स्थिति च रूस, जपान, चीन जनेहूं देस जेकर असेंगी तोहूं मतां लान जे अस नकलबाज आं जां साढे च जैहूंनी ग़लामी भरी दी ऐ तां उनेंगी शबक्क आखन देओ। अस अपने रस्ते चलै करने आं ते उंदा अपना रस्ता ऐ। फी उनेंगी के तकलीफ ऐ इस बारे च। ओ बे-शक्क मारी रखन जप्का अपनियें-अपनियें परानियें ते बुड्ढयें संस्कृतियें गी, साढा नाता ते हून शैल सन्हाकड़ी ते जुआन संस्कृति कन्ने भलेआं जुड़ी गेदा ऐ। इस लेर्ड आखी 'नमोनमः अंकल-संस्कृति' ते बधदे चलो अपने-अपने रस्तै। □